

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายเฉลิมพล เอกอรุ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒ - ๔/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๗/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๓๑/๒๕๕๔

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ อยู่ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๑ บททั่วไป เป็นบทบัญญัติที่ประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยวางหลักการว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ กฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้นต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ อยู่ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๖ สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ เป็นบทบัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง

การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือ
จัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

สำหรับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด
มาตรการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์และเสริมสร้างสุขภาพของประชาชน โดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของ
เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตลอดจนคุ้มครองเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย
เพราะการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของเด็ก
และเยาวชนโดยตรง นอกจากนี้ การบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ยังสัมพันธ์กับอัตราการเกิดอุบัติเหตุ
จราจรอีกด้วย จึงมีความจำเป็นต้องมีมาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๒ ซึ่งอยู่ในหมวด ๔ การควบคุม
เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อ
หรือเครื่องหมายของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตี้มโดยตรง
หรือโดยอ้อม” วรรคสอง บัญญัติว่า “การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์
ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพ
ของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของ
เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง” และวรรคสาม บัญญัติว่า “บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับ
การโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร” แล้ว เห็นว่า มาตรการดังกล่าวเป็นการควบคุมเนื้อหาของ
การโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มิใช่ห้ามการโฆษณาเสียทีเดียว ส่วนที่มีให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มี
ต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักรนั้น ก็เพราะเป็นการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกเขตอำนาจของประเทศไทย
บทบัญญัติมาตราดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของผู้ประกอบอาชีพ
ขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบุคคล
แต่เป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ วรรคสอง
ให้อำนาจออกกฎหมายจำกัดได้ เพราะพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นไปเพื่อประโยชน์
ในการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพ
ของบุคคล และเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค

นอกจากนั้น ยังเห็นว่า บทบัญญัติมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็น เนื่องจากการควบคุมเนื้อหาของโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะเป็นผลช่วยลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชนและประชาชนทั่วไปได้มากขึ้น มาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นมาตรการที่สามารถดำเนินการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ได้ มาตรการดังกล่าวมิได้ห้ามมิให้ผู้ประกอบการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่อย่างใด การควบคุมการโฆษณาอาจมีผลทำให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ลดลง แต่ก็เป็นกรจำเป็นเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังเกิดประโยชน์แก่มหาชนหรือประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชน บทบัญญัติมาตราดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบุคคลแต่อย่างใด และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งกฎหมายก็ระบุบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วยแล้ว

จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๓

นายเฉลิมพล เอกอรุ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ